

— Učitelji obrtno nadaljevalnih šol! Za učno gradivo vam bo najboljši pripomoček knjiga za domače obleke in perilo ter knjiga za moška civilna in uniformna oblačila. Knjigi dobite pri Knafelj Alojziji, strokovni učitelj, Ljubljana, Križevniška ulica 2.

— K 15-letnici mature na mariborskem moškem učiteljskem se zberemo tovariši in tovarišice v soboto, dne 13. avgusta, ob 15. uri na vrtu pivovarne Union (prej pri Götzu). Pridite točno vsi in vse!

— Dijakiški internat »Učiteljski dom« v Ljubljani sprejema za šolsko leto 1938/39. diake od 1. do 4. razreda srednjih šol kakor tudi dijake drugih šol v popolno oskrbo. Fantje dobe dnevno petkrat izdatno hrano ter so vedno pod vestnim nadzorstvom. Trije izprašani filozofi, odnosno juristi, jim pomagajo pri učenju. Mesečna oskrbina znaša din 600,— in se plača od septembra do konca maja, tedaj 9 mesecev. — Meseč junij je oskrbne prost, najsi traja šolski pouk le nekaj dni ali ves mesec. Dijaki, ki ostanejo v zavodu vse leto, dobe ob sklepu 2% popust od celoletne oskrbine. Dve brezplačni mesti v našem internatu pripadajo učiteljskima sirotama. Za sprejem v internat vložite prošnjo z izpričevalom na upravo »Učiteljskega doma«, Ljubljana VII, Zibertova ul. 27, do 18. julija t. l. Pri upravi doma se dobe tudi prospekti in vse podrobne informacije. Če starši žele, oskrbi naša uprava tudi vpis dijaka na njegovi šoli.

Osebnostne zadeve

—i Premeščeni so z odlokom naslednji učitelji in učiteljice v Sloveniji: Berger Marta iz Zagorja v Mokronog, Bajec Ljudmila iz Kostanjevice v Ljubno, Bajec Teodora iz Sv. Ane k Sv. Križu, Burja Ljudmila iz Strukaveca v Cankovo, Bežan Viljem iz Radmožancev v Kruplnik, Bajec Ivan iz Bogojine v Martijance, Bajec Matilda iz Bogojine v Martijance, Beranič Angela iz Lepe njive v Ribnici na Pohorju, Bežjak Jožef iz Lipe v Odrance, Cerar Bogomil iz Koprivnice v Ljubno, Čič Albin iz Ivancev v Doležljovje, Čič Ivana iz Ivancev v Bakovec, Damaš Marija iz Adlešičev v Hrastnik, Dolenc Stanislav iz Stare Lipe v Tribuše, Demšar Hilda iz Gaberja v Selce, Ehrlich Elizabeta iz Hinj v Sladki vrh, Florenini Amanda iz Galicije v Marenberg, Forstner Franc iz Vel. Lašč v Ribnici, Gajšek Emil iz Mitvarjencev v Gornjo Radgono, Golež Ana iz Sladkega vrha v St. Jurij, Grile Julijana iz Sovodenj v Selce, Gaber Ana iz Vrhniške na Homec, Hvala An-

ton iz Zusma v Galicijo, Hanzliček Ana iz Lokovca v Marenberg, Jelšnik Helena iz Orešja v Sv. Križu, Juršič Berta iz Device Marije v Brezju v Črešnjevec, Jančič Frida iz St. Jošta v Muto, Korže Ida iz Turnišča v Marenberg, Kavčič Antonija iz Sv. Urbana v St. Janž, Korbar Pavlina iz Kozjega v Slatino-Radenci, Kozjak Lojze iz Prihove v Tišino, Kalčič Antonija iz Podrede v Blejsko Dobrovo, Kalan Ana iz Razbora v Selce, Korošec Karel iz Dobja v Toplice, Kulovec Franc iz Kuzme v Sv. Marjeto ob Pesnici, Kleč Antonija iz Brežic v Smarje pri Jelšah, Kovač Radoslav iz Bukovice (vrbaška banovina) v Zavrdo, Lapajne Janez iz Budincev v Zamostje, Lampič Marija iz Velike Doline v Ovišje, Levstik Eleonora iz Šmarja pri Jelšah v Brežice, Malnar Vera iz Stare vasi na Brdo, Mitterhammer Elza iz Sv. Jošta na Kozjaku v Arčiče, Matjan Matevž iz Zabukovca v Loke, Matjan Ljudmila iz Zabukovca v Loke, Möschl Jožef iz St. Ilje v Planico, Miselak Katarina iz Sv. Andraža k Sv. Lovrencu, Mohorič Dragica iz Narapelj v Majšperk, Neugebauer Vladimira iz Toplice na Dvor, Nanut Angela iz Loškega potoka v Dvorsko vas, Oblesček Zora iz Šmartna v Sela, Ozvald Dragica iz Zalega loga v Zameško, Pipan Dragica iz Runke k Sv. Martinu, Primec Marta iz Bodoncev v Sv. Vid, Prelovec Irma iz Velenj v Dolso, Prevec Amalija iz Cerknice v Gor. Logatec, Potočnik Irma iz Negove v Kapelo, Rancinger Jadviga iz Čentibe k Sv. Križu, Rojič Ida iz Kapce k Sv. Marku, Slabe Karel iz Bušče vasi v Stoperce, Slana Antonija iz St. Jerneja v Stranice, Sodin Konrad iz Sv. Kunigunde v Vitanje, Svetlič Jaromil iz Zalega loga v Zameško, Starič Franciška iz Dvora v St. Vid, Skubic Ida iz Radovljice v Talčji vrh, Schubert Alojz iz Stoperce v Bušče vas, Schubert Milena iz Stoperce v Bušče vas, Šveglj Stefan iz Petisovcev v Rečico, Šega Ivana iz Malega Slapnika v Voklo, Šemrov Ana iz Dragatša v Cerknico, Schaubach Tea iz Prosenjakovcev v Jarenino, Štrus Ljudmila iz St. Vida v Breznico, Stiglic Marija iz Vuzma v St. Janž, Švigelj Bogomira iz Dol. Bistrice k Sv. Trojici, Tominc Mira iz Odrancev v Koprivnico, Tavželj Ljudmila iz Javorja v Vel. Gaber, Verbič Franc iz Janjeva (vrbaška banovina) v Gor. Lendavo, Zavec Marija iz Sv. Miklavža v Slivnico, Zupan Alojzija iz Velike Doline v Blatno Brezovico, Zabavnik Emilija iz Svetega Marka v St. Vid pri Grobelnem.

—i Premeščen je po lastni prošnji šolski nadzornik Peter Močnik iz Prevalj v drugi šolski okraj Maribor levi breg.

Kaj vse pišejo

o učiteljsstvu, šoli, prosveti in JUU

—i »Kam, gospodje učitelji?« Pod tem naslovom razpravlja »Glasnik JRZ za savsko banovino« o skupščini zagrebške sekcije Jugoslovenskega učiteljskega združenja. Skupščina je bila pretekli teden v Zagrebu. Na predlog sekcijske uprave je bilo sklenjeno predložiti na glavni skupščini JUU za vso državo, naj se pravila JUU spremenijo med drugim tako, da se bo organizacija imenovala »Udruženje učiteljev kraljevine Jugoslavije« in pa da bo iz ciljev združenja črtano delo za državno in narodno edinstvo. Predlog sekcijske uprave je bil z večino glasov sprejet. »Glasnik« pravi k temu med drugim: »Uprava je poslušala glas ulice, diktat politične stranke, ki ni in ne bo nikdar mogla zbrati okrog sebe niti hrvatskega dela naroda, kaj šele ves jugoslovanski narod. Pozabila je na dolžnosti, ki jih učiteljem nalagajo dosedanja pravila ter zakon o narodnih šolah, na katerega so prisegli in po katerem morajo delati v šoli in izven šole, ako hočejo jesti državni kruh. Večina je s svojim glasovanjem sprejela soodgovornost z upravo za ta čin. Ali razumejo ti učitelji, kaj so storili? Polnoletni so, morali bi razumeti!« (»Jutro«, 26. VII.)

—i Ostro pisanje »Samouprave«. V nedeljo je bil na Sušaku občni zbor tamošnjega društva Jugoslovenskega učiteljskega združenja. Po končanih poročilih je bila med drugim z večino glasov sprejeta resolucija, naj se JUU federalistično preuredi, banovinska sekcija JUU za savsko banovino pa prekrsti v »Hrvatsko učiteljsko udruženje«. — Službeno glasilo JRZ »Samouprava« zaradi tega ostro kara učiteljske delegate in med drugim pravi: »Ako delajo kaj takega že učitelji, ki jim je izročila država v vzgojo svojo mladino, up in nado naroda, potem je nastopil čas, da se resno zamislimo. Gospodje učitelji na Sušaku se kruto varajo, če mislijo, da bodo lahko rušili osnovne zakone naše države. Država ne bo mogla preiti molče preko takih sklepov, ki jih mora najostreje obsoditi sliherni njen vorni sin. Če so gospodje siti državne službe, potem naj lepo dajo ostavko na svoja mesta. Saj je danes 1500 vsega spoštovanja vrednih učiteljev Jugoslovenov brez posla. Gospodje učitelji na Sušaku naj ne pozabijo, da so prisegli in da se taki koraki, kakor je bil njihov, zelo strogo kaznujejo in to ne samo z upokojitvijo. Prav tako pa naj tudi ne pozabijo, da je država dosti močnejša, kakor oni vsi skupaj s svojimi prišepetanci in vsemi mogočimi pokreti.« (»Jutro«, 13. VII.)

—i Učiteljsstvo in politika. »Novosti« poročajo, da je na učiteljski konferenci v Pakracu sreski načelnik obvestil navzoče učiteljsstvo o odredbi notranjega ministrstva, da se učiteljsstvo ne sme aktivno udeleževati v

nobeni politični stranki. Temu nasproti pa poroča glasilo JRZ »Vreme«, da se v srbskih okrajih ustanavljajo učiteljski odbori JRZ. »Delavska politika«, XIII, 52, 11. jun. 1938.

—i Sreske učiteljske knjižnice ne dobivajo več podpor. Učiteljske knjižnice so za nadaljnjo izobrazbo učiteljskega silno potrebne, ker se tudi vzgojne metode z napredkom razvijajo. Učitelji sami si dragih knjig ne morejo nabavljati, ker je njih socialni položaj neugoden. Vsekakor pa je treba več skrbni in žrtve za tako važna vprašanja. »Delavska politika«, XII, 54, 16. jun. 1938.

Naša gospodarska organizacija

—g Zadrudnikom Učiteljske samopomoči. Proti koncu meseca julija vam je razposlala uprava položnice za nakazilo članskega prispevka za 3 smrtne primere: 462,—464. smrti primer. Umrli so: Grudnik Fran, Novo mesto; Kalan Ivan, Stružev pri Kranju; Mahnič Adela, Ptuj. Samski člani nakažejo po 16 din, zakonski pari pa po 31 din. Zamudnikom smo prišli tudi vse zaostanke in jih prosimo, da jih v mesecu avgustu poravnajo. — Položnici smo priložili tudi tiskan seznam v II. četrtletju letošnjega leta umrlih članov.

Učiteljska tiskarna

—t Šol. upravitelji se opozarjajo, da se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne predpisane tiskovine tednika in razrednice.

NOVA »DRUGA ČITANKA«

Prosvetni svet v Beogradu je na svoji junjski seji odobril novo »Drugo čitanko«, ki jo je predložil v aprobacijo »Redakcijski odbor za sestavo čitank pri JUU v Ljubljani« (Flere, Jurančič, Skulj, Vrance).

Nova čitanka je zasnovana na načelu celote. Berila so povezana med seboj in tvorijo dopolnilno čtivo za »delovne enote« strnjenejšega šolskega dela, v kolikor se pač predvidoma vrši v okviru štirih letnih časov po naših šolah.

Ta način pomeni prehod od starih čitank k »čitalnim polam«, o katerih se je že mnogo pisalo in govorilo. Splošno mnenje (in tudi strokovne izjave uradnih ocenjevalcev) je zelo laskavo ter bo čitanka prav gotovo važen prispevek k modernizaciji naše ljudske šole, zlasti še, ker bosta III. in IV. čitanka, ki sta že tudi pripravljena za predložitev, nadaljevali isti posrečeni sistem kompleksov.

Učiteljska tiskarna, ki bo čitanko založila, je že preskrbela tudi lepe ilustracije,

tako, da bo nova »Druga čitanka« že do jeseni na razpolago, na kar se opozarjajo vsi razredniki 2. oddelenj!

—t UČITELJSKE PRIPRAVNICICE IN PRIPRAVNIKI, POZOR! Učiteljska tiskarna izda te dni brošuro profesorja Venceslava Čopića: Praktični učiteljski, veroučiteljski izpit in praktični izpit za otroške vrtarice. To so prepotrebna navodila vsem, ki se jih tiče. V brošuri dobite vse, kar je v zvezi s tem izpitom, od prošelj za pristupitev k izpitu, zakonskih predpisov in uredb pa do snovi, ki jo morajo kandidati obvladati. — Tak priročnik je nujen potreben učiteljskim pripravnikom in pripravnicam, ki bodo delali praktični učiteljski izpit, šolskim upraviteljem in sreskim šolskim nadzornikom, ki imajo opravka s prijavitelji za izpit in članom izpitnega odbora. Priročnik stane samo 10 din. Pridno sezite po njem, da bo izpit uspešen!

—t Pazite! Naročilnice za monopske zvezke in za zvezke privatne izdaje so bile priložene novim cenikom, zato vas prosimo, da se jih točno poslužujete! Sezonska naročila izvršite pravočasno, da ne bo nepotrebnih reklamacij za izostanke! Nujno prosimo, da se točno izražate pri naročilu razrednic! Ne pozabite navesti število otrok, broširano, kartonirano, vezano ali samo v polah!

—t Zopet bodo izšli novi ročni katalogi, zato jih ne pozabite navesti pri naročilu! Izšli so že tudi novi tedniki in razrednice.

—t Knjigarna Učiteljske tiskarne vam ne nudi le šolskih potrebščin, marveč vam postreže tudi z najnovejšimi modnimi in znanstvenimi časopisi, vsakovrstnimi revijami, knjigami itd.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev Članstvu Učiteljskega pevskega zbora — Emil Adamič — sporočamo, da bo prihodnji pevski tečaj od 22. do vstetega 27. avgusta t. l. Ker mora biti učiteljsvo letos glasom odloka kr. banske uprave v Ljubljani na svojih službenih mestih že 25. avgusta, velja za članstvo UPZ za ostala dva dneva odlok min. prosvete, katerega se poslužuje običajno za dopust pri pevskih tečajih v šolskem času. Začetek tečaja je 22. t. m. ob 10. uri v prostorih Glasbene Maticice v Ljubljani. Zbor bo študiral koncertni program za turnejo po Sloveniji, Bosni in Dalmaciji, ki bo meseca oktobra t. l. zato je tečaj obvezen za vse članstvo. Ob priliki pevskega tečaja bo tudi zborova skupščina. — Tajništvo.

Stanovska organizacija JUU

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO KOČEVJE je zborovalo zadnjič v tem šolskem letu dne 11. junija 1938. v Kočevju.

Situacijsko sliko organizacije je podal tov. predsednik.

»O reformi šole« je predaval g. prof. Rudolf Koblica, pedagoški vodja bežigradske poizkusne šole.

Poverjenica odseka učiteljice tov. Trobiševa je govorila o nalogi učiteljice na vasi. Delegata za banovinsko in državno skupščino sta tov. predsednik in tajnica, namestnik tov. Dequal Ciril.

Zbor je pooblastil odbor, da zanikrneže izterja potom odvetnika.

Trobiš, preds. Čok, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO CELJE je zborovalo 11. junija t. l. ob udeležbi nad 150 članstva.

V situacijskem poročilu je tov. predsednik podal sliko težkega materialnega stanja učiteljskega in državnega uradništva vobče glede na veliko podražitev življenjskih potrebščin. Učiteljsvo je preobremenjeno z zasebnimi brigami, zlasti podeželsko, ki šola deco v mestu, pa tudi potrebno strokovno literaturo si le komaj še delno nabavlja. Pri ukinjanju razredov naj se predhodno preiščejo pogoji glede na velikost učnih prostorov, higienske predpise ter naj se upoštevajo tu principi sodobne šole. Iz predavanja prof. Čopića v Ljubljani o razmerah, v katerih živi slovenska šolska mladina, so bili citirani odstavi, ki kažejo kako nujno potrebna je pomoč, kjer gre za zdravo bodočnost našega naroda.

O seji glavnega odbora JUU, o velikem učiteljskem zborovanju v Murski Soboti in o seji društvenih predsednikov sekcije je poročal predsednik, o seji sekcijske uprave tov. Fr. Wudlerjeva, o delu Slov. šolske maticice in »Roditeljskem listu« tov. Gobeč, o Učit. tiskarni tov. Pogačnik.

Za delegate so bili poleg predsednika izvoljeni: za banovinsko skupščino tov. Metod

Moderne tkanine A. & E. SKABERNÉ LJUBLJANA

Požar, Zdolškova, Jagrovič, nam. Zdolšek, Ana Zupanova, Pogačnik; za glavno skupščino tov. Hajnšek, nam. Jagrovič.

Sprejeti so bili predlogi:

1. »Naš rod« naj izhaja v 9. številkah.

2. Mladinska matica in sekcija naj razmišljata o pogojih za ustanovitev lista za šoli odraslo kmečko in delavsko slovensko mladino, ki bi ji ta bil potrebno nadaljevanje »Našega roda« (tov. Gobeč).

3. Sekcija, oz. njen odsek za obrtno nadaljevalno šolstvo naj pokrene akcijo za pravično izenačenje honorarjev na teh šolah vsem, ki imajo polno kvalifikacijo za ta pouk; odsek naj na banovinski skupščini poda svoje poročilo (tov. Gerlane).

4. Na učiteljskih skupščinah naj se ne predlagajo nove resolucije, dokler niso uspele zahteve resolucij iz prejšnjih let (tov. Jagrovič).

Pisatelj Janko Kač je burno pozdravljen stopil pred učiteljsvo svojega domačega okraja s predavanjem »Lik savinjskega kmeta«. Uvodoma je navedel pisatelje, katerih dela prikazujejo slovenskega kmeta ter navedel oporišča za njegovo raziskavanje. Tip kmeta, kakor je savinjski, sega etnično in jezikovno od Celja preko Vranskega in Škofje Loke do Tolmina. Savinjski kmet je vajan živeti v ugodnih življenjskih prilikah, kočarji so naseljeni le v industrijskih okoliših, ponosna mladina se ne udiha za hlapce in dekle, rajši odhaja k industriji in rudarstvu doma in na tujem. Duševno in telesno je zdravega jedra, njegova življenjska doba močno presega povprečje. Ni veseljak, je realen, praktičen in varčen, le hmelj ga včasih dela hazarderja, rad nagiblje v sarkastičnost. Visoka je njegova civiliziranost. Občutljiv je njegov pravni čut, vendar se ne pravda rad. Tuje lastnine se ne dotika, smisel za kolektivnost pri njem nazaduje. Njegovi odnosi do vere temelje na odnosih do zemlje, na tej sloni tudi njegova morala. Politične strasti so mu tuje. Savinjski kmet je velik ohranjenalec naše narodne bitnosti. V njegovem poznavanju temelji tudi uspeh vsakega vzgojnega dela.

Predavatelj je žel za svoja temeljita izvajanja mnogo odobravanja. Pokazal je, kako tudi sam ves korenini v savinjski grudi, iz katere je izšel ter je v naši literaturi njen najneposrednejši in najmočnejši glasnik.

Fran Roš, preds. Ad. Jagrovič, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LENDAVA je zborovalo dne 18. junija 1938. v Veliki Poljani v navzočnosti 30 članov.

Po pozdravnih besedah je tovariš Peter nel v kratkem orisal delo sekcije in celotnega združenja. Tovariš tajnik je v svojem poročilu obravnaval vprašanje članstva in zborovanj ter reorganizacijo dela v društvu. Za tovariša blagajnika, ki je bil radi boleznii odsoten, je poročal tovariš predsednik in ugotovil, da je blagajniško stanje letošnjega poslovnega leta mnogo boljše od lanskega. Dolg pri sekciji z junijsko članarino vred znaša 2642 dinarja.

Po prečitaniu dopisov so prišli na vrsto mnogoštevilni predlogi, tičejo se vprašanju stanju, organizacije, šolstva in prosvete sploh.

Na banovinski in državni skupščini bo zastopal društvo tovariš predsednik Peter nel. Namestnica za banovinsko skupščino bo tovarišica Prešern Stefanija iz Beltincev, za državno skupščino pa tovariš Križanič Franc iz Velike Polane.

Sledilo je predavanje tovariša Križaniča »Kratek obris psihiatrije«, v katerem je na kratko orisal vzroke in razvoj duševnih bolezni, v čem se ta obolenja kažejo in opisal nekaj obolenj, ki jih učitelj v življenju večkrat srečava (kretinizem, melanholija, pijanska blaznost, božast).

V zvezi s tem predavanjem se je predlagalo ob članstvu, da se objavi sošolsko predavanje tov. Gumilarja in Kokalja.

Pri slučajnostih se je oglasil tovariš Franc Mlekuž in dokazal, da se odredbe o izdaji spričeval, matičnih listov in sestave statistik ne ujemajo s predpisanimi tiskovinami. Tovariš predsednik ga naprosi, da pošlje izdelane predloge društvu v nadaljnjo postopanje.

Peter nel, preds. Križanič Franc, tajnik.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000 — vsem javnim nameščencem po 7% proti zasnambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.